

Oponentský posudok habilitačnej práce Mgr.Erika Panáka ArtD.

Oponent: Mgr.Vladimír Buriánek ArtD.
Odbor: Filmové umenie a multimédia, FTF VŠMU v Bratislave
Autor: Mgr.Erik Panák ArtD.
Habilitationá práca: Producent súboru filmov: **Backstage** (hraný tanečný film,2018, 90 min.), **Lyrík** (dokumentárny film, 2014, 83 min.), **Fair play** (hraný film, 2014, 94 min.), **Modrý tiger** (hraný film, 2012, 88 min.), **Čas grimás** (hraný dokumentárny film, 2009, 63 min.).

S habilitantom Erikom Panákom som sa prvý krát pracovne stretol ešte v roku 1994 pri spolupráci na nakrúcaní kanadského televízneho seriálu „The Composer’s Special’s“. Zaujal ma priateľskou a pozitívnou povahou a komunikáciou, ktorou dokázal vyriešiť takmer všetky výrobné problémy. Táto jeho vlastnosť je určite veľmi vítaná aj pri jeho pedagogickej činnosti, ale sama o sebe by nepostačovala. Dôležitá je jeho doterajšia pracovná a profesionálna skúsenosť ako producenta predovšetkým kinematografických audiovizuálnych diel a to hraných a dokumentárnych filmov.

Ako producent si vytvoril vlastnú cestu a napriek neľahkej úlohe zabezpečenia finančného vkladu a organizácie filmovej výroby v takej malej krajine ako je Slovensko, túto producentскую misiu doteraz vždy zvládol, i keď takmer všetky jeho projekty sa nerodili ľahko a ich dokončenie si vyžadovalo veľa úsilia a osobného nasadenia.

V mojom posudku sa zameriavam na hodnotenie jeho producentskej činnosti a jej špecifikácie z hľadiska výrobnéj náročnosti a rôznorodosti diel, ktoré doteraz produkoval.

V rámci zvoleného výberu jeho audiovizuálnych diel je nielen pre mňa, ale aj divácku a odbornú verejnosť najzaujímavejším medzinárodný koprodukčný hraný film **Fair play** režisérky Andrey Sedláčkovej. Z producentského hľadiska bolo zo strany Erika Panáka , ako slovenského koproducenta zvládnuté zabezpečenie slovenského koprodukčného vkladu a tomu primerané slovenské herecké zastúpenie v hlavných úlohách (Judit Bárdos a Roman Luknár), slovenské lokácie a tvorcovia, vrátane titulnej skladby od Mkyho Žbirku. Napriek neľahkej úlohe zobraziť aj s časovým odstupom 30 rokov autentickú dobovú atmosféru a výtvarno-výpravným spôsobom podporiť veľmi zaujímavú tému dopingu vo vrcholovom športe a vzťahov v období neslobody v socialistickom Československu, sa producent tejto úlohy zhostil na výbornú. Neľahká úloha zabezpečenia dobových kostýmov, rekvizít, dopravných prostriedkov a scénickej výpravy špeciálne v oblasti športu a lokácií tak, aby verne zobrazovali dobovú atmosféru bola zvládnutá a podporila divácky zážitok. Film sa aj vďaka zvládnutej práci a pričineniu slovenského producenta Erika Panáka zaradil do tzv. zlatého fondu slovenskej kinematografie a do televízneho vysielania ho s úspechom a pravidelne zaraďuje aj verejnoprávna RTVS.

Ďalším zo zaujímavých projektov je hraný hudobno-tanečný film **Backstage**. Tak ako pri viacerých projektoch producenta Erika Panáka, ani tento film sa nerodil ľahko. Ale cieľavedomou prácou , aj po úvodnej výmene režiséra a niektorých tvorcov a komplikovanom finančnom zabezpečení sa film podarilo so ctou dokončiť a predstavuje žánrové oživenie slovenskej tvorby. Jeho producentské zabezpečenie nebolo jednoduché, pretože dej filmu sa odohráva na strednom Slovensku a v Prahe a zobrazuje zákulisie televíznych talentových show. Z tohto dôvodu bolo určite producentsky náročné zabezpečenie nakrúcania sekvencií zobrazujúcich televízne nakrúcanie a jeho zákulisia v štúdiu plnom divákov, účinkujúcich v tanečných kostýmoch, s vysokou výpravnou náročnosťou na kostýmy pre množstvo účinkujúcich tanečníkov, porotcov a pod. a v nablýskanej scéne , ktorá musela verne zobraziť

prostredie tzv. showbiznisu. Tomu samozrejme predchádzal výber účinkujúcich a tanečníkov , ich pohybová príprava, nahrávanie playbackov a choreografia. Úsilie producenta bolo zavŕšené nadpriemernou návštevnosťou filmu v slovenských kinách v roku jeho distribučnej premiéry

Jedným z prvých producentských počinov Erika Panáka v oblasti hranej tvorby bol jeho slovenský koprodukčný vstup do prevažne česko-nemeckého hraného filmu určeného pre detských divákov a rodiny „**Modrý tiger**“, ktorý aj jeho zásluhou podporila verejnoprávna RTVS a priniesla na svoje obrazovky pre slovenských divákov. Ide príbeh s detskými hercami v hlavných úlohách a vo výtvarne zaujímavo štylizovanom prostredí, doplnený o animované sekvencie. Už z tohto výpočtu je jasné, že ani realizácia tohto hraného filmu nebola jednoduchá z dôvodu výberu vhodných a presvedčivých detských hercov, výroby a úpravy filmových dekorácií vo vyhľadaných lokáciách a práca s animáciou. Z producentského hľadiska vysoko hodnotím aj odvahu producenta Erika Panáka podieľať sa na realizácii hraného filmu, ktorý režíroval dovtedy menej známy a v tejto oblasti debutujúci český režisér Petr Oukropec.

Osobitnou kapitolou v producentskom portfóliu Erika Panáka je jeho spolupráca a podpora tvorby a výroby majoritne slovenských dokumentárnych filmov. Táto činnosť je náročná z dôvodu možnosti zabezpečenia finančných zdrojov na výrobu dokumentov ako aj z hľadiska zamerania predovšetkým pre minoritnú skupinu divákov, ktorí uprednostňujú artové diela a ich hodnoty. Takýmto dokumentárno-hraným filmom bolo spracovanie životného príbehu a diela sochára a výtvarníka Franza Xavera Messerschmidta pôsobiaceho v 18.storočí v Pressburgu (dnešnej Bratislave) v dokumente „**Čas grimás**“. Pred producentom Erikom Panákom stála neľahká úloha realizačne zabezpečiť predstavy režiséra Petra Dimitrova, predovšetkým výrobu replík najznámejšieho diela F.X. Messerschmidta, ktorým boli charakterové hlavy v životnej veľkosti, zabezpečenie dobovo verných lokácií na nakrúcanie a účinkujúcich, medzi ktorými boli aj známi zahraniční herci ako napr. Marek Vašut. Že išlo o neľahký projekt, svedčí aj jeho viacročná komplikovaná realizácia, pretože náklady sa približovali k úrovni hraných filmov, ale zdroje boli na úrovni dokumentárnych filmov.

Ďalším producentským dielom je celovečerný dokumentárny film „**Lyrik**“, ktorý predstavuje život a dielo Jána Mlynárika. V tomto prípade ide o zásluhný počin, ktorým producent s režisérom Arnoldom Kojnokom prispeli k vzniku dokumentárneho diela, ktoré zobrazuje na pozadí životného príbehu historika, signatára Charty 77 a poslanca Jána Mlynárika aj časť česko-slovenských dejín. Ide o producentsky štandardne spracovaný celovečerný dokument. Jeho dĺžka je pravdepodobne ovplyvnená nielen množstvom zaujímavého nakrúteného materiálu, ale aj podmienkami podpory z verejných zdrojov, na druhej strane žiaľ neumožňuje štandardné zaradenie do televízneho vysielania, len pri mimoriadnych príležitostiach.

Uvedený výber hraných a dokumentárnych filmov v tejto habilitačnej práci tvorí len menšiu časť zo všetkých filmových projektov, na ktorých Erik Panák spolupracoval na rôznych výrobných pozíciách, vrátane pozície producenta a preto nemôže úplne odzrkadliť jeho dlhoročné komplexné skúsenosti.

Predložené habilitačné práce Mgr. Erika Panáka ArtD., ale aj prehľad o jeho dlhoročnej pedagogickej činnosti, filmografia a pozitívne ohlasy na jeho producentскую činnosť považujem za dostatočne presvedčivé a jednoznačne **doporučujem** udeliť mu umelecko pedagogickú hodnosť – **docent**.

Mgr.Vladimír Burianek ArtD.